

Административно право

Правото е съвкупност от правни норми , които уреждат общите отношения в сферата на държавното управление. Под държавно управление се разбира дейността на всички държавни страни.

Административното право обхваща дейността на органите на изпълнителната власт-администрацията .Тези общи отношения се характеризират с наличието на властнически правомощия; цялостната дейност на органите е подзаконова тя не е законодателна. Органите на изпълнителната власт се делят на *централни и териториални органи* .

-*Централни органи* на административната власт са

министерски съвет-висшия колегиален орган на административния съвет.

Министър-председател - висш едноличен орган

Заместник министри председатели

Министри

Територически областни управители и общини

Характерно е, че централните органи на изпълнителната власт имат правомощия по отношение на цялата територия на България.

Териториалните органи имат ограничена власт, отнасяща се само за съответните територии. Към тях се отнасят кметовете на райони, изпълнителни директори, държавни комисии. Министерския съвет е централен колегиален орган с обща компетентност т.е. може да решава всички въпроси, които са предоставили на изпълнителната власт.

Министър председателят има общи компетенции той се подпомага от заместници

Министрите са централни еднолични органи в изпълнителната власт.

Министри – имат строго определени компетенции в съответното министерство.

Административните правоотношения са изградени от властоподчинение т.е. имат вертикална структура

Административни актове:

Административните актове са различни по вид

Властнически – юридически актове

Под законни - означава, че се издават въз основа на закона, целите на закона и в неговите рамки.

Правни последици – възникват от подзаконовите актове.

Административен акт – използването им е гарантирано с възможността да се прилага държавен контрол.

Съществуват два вида нормативни актове:

Нормативни

Не нормативни

Общи

Индивидуални

Независимо от вида си всеки административен акт трябва да бъде издаден при спазването на определени изисквания. За да е законосъобразен всеки акт трябва да отговаря на пет изисквания:

1. Трябва да е издаден от компетентен орган
2. Трябва да е съобразен с материално-правните разпоредби на закона
3. Трябва да е издаден в изискваната от закона форма
4. Трябва да е издаден при спазване на предвиденото от закона производство
5. Акта трябва преследва тази цел, която е установена в закона въз основа на която е издаден той.

Ако някое от тези изисквания не бъде спазено актът става незаконно съобразен (недействителен). Има две разновидности на недействителността на актовете:

1. Нищожност – не пораждаат никакви правни последици, никой не е длъжен да се съобразява с тях.
2. Унищожяеми актове – те пораждаат правни последици, подлежат на изпълнение,

от техните адресати и изпълнявани до момента докато не бъдат отменени. Отменяването на тези актове може да се иска само в определени срокове.

Административно - наказателна отговорност

Основният закон който го регламентира е законът за административни нарушения и наказания – 1969 г.

В този закон е дадено за определение понятието административно нарушение , а административната отговорност е вид юридическа отговорност, изразяваща се в санкциониране чрез налагане на административни наказания за извършване на такива противоправни деяния, които се определяни от законодателя като административни нарушения.

Основни белези на административните нарушения:

1. То е деяние – външно изразен волеви акт.
2. Деянието е обявено за наказуемо
3. Деянието е обществено опасно – то засяга, нарушава или застрашава защитащите от правото обществени нарушения.
4. Обществено порицание – то се изразява в публично порицание на нарушителя пред трудовия колектив, където работи или пред организацията, в която членува.
5. Глоба – тя е наказание, което се изразява в заплащане на определена парична сума.
6. Временно лишаване от правото да се управлява определена професионална дейност – то се изразява в временна забрана на нарушителя да упражнява професия или дейност, с която е злоупотребил. Това нарушение се наказва с минимален срок един месец и максимален две години. За някои нарушения свързани с безопасността на движението и то при употреба на алкохол или други силно упойващи вещества, срокът на наказание е пет години.

Основни административни наказания:

Наред с трите вида наказания, законът предвижда в някои случаи да се отнемат в

полза на държавата определени вещи и предмети, които са свързани със самото правоотнемане. Субекти на административно наказателна отговорност могат да бъдат само физически лица, тъй като административно наказателната отговорност е лична. Основни субекти на административно наказателната отговорност са пълнолетните физически лица, които за извършили административно нарушение в състояние на вменяемост. Освен пълнолетните физически лица административно наказателна отговорност носят и една част от непълнолетните, това са навършили шестнадесет години, само ако са разбирали значението на извършеното деяние и са могли да ръководят постъпките си.

Останалите физически лица под шестнадесет годишните както и лицата поставени под пълно запрещение, не носят административно наказателна отговорност. В някои случаи ако такова лице извърши административно нарушение може да носят административно наказателна отговорност, настойниците (родителите) или попечителите на лицето, но само при условие че настойниците (родителите) или попечителите на лицето умишлено е допринесъл за административното нарушение.

Освен административни наказания е предвидено прилагането на така наречените принудително административни мерки. Те са вид административна принуда, но не са административно наказание. Те прилагат за предотвратяване или преустановяване на административно нарушение.

Административните мерки биват три вида:

1. Превантивни
2. Преустановителни
3. Възстановителни

Административен процес

Под понятието административен процес се разбира всяка дейност, свързана с прилагане на административно-процесуални норми в сферата на държавното управление. Основните принципи на които е изграден административния процес:

Принципи на законното право на разкриване на обективната истина

Принцип на служебното начало

Принцип на равнопоставеност на страните, защита на интересите на двете страни и др.

Индивидуални административни актове – актовете издавани от ръководителите на ведомства, кметовете на общини и райони, както и от други овластени органи, в които актове се създава права или се засягат интереси на отделни граждани и организации.

Издаване на индивидуални административни актове – от правомощни органи. Издаването може да започне по инициатива на административния орган или писмена молба на граждани, който е компетентен да издаде административен акт.

При издаване на акта трябва да се посочат фактите и обстоятелствата имащи значение за случая, както и да бъдат обсъдени всички възражения и обяснения на заинтересованите лица. В закона има предвидени различни срокове за, в които административният орган трябва да разгледа молбата и искането, да събере доказателства, които са необходими за решаването на въпроса и да се произнесе. Сроковете са различни, тъй като в някои случаи органът е едноличен, а в други колективен, а в трети е необходимо да се изисква съгласие на друг орган или събиране на повече доказателства. След като изясни всички въпроси, административния орган издава административен акт или отказва издаването му. Издадения административен акт трябва да е писмен, да има определено съдържание (реквизите), трябва да са изложени и мотиви на административния орган, когато издава административния акт. Освен да издаде, административния орган може и да откаже издаване на административен акт, със мотивирано решение.

Оспорване на административно решение:

1. Съдебен ред. На оспорване подлежат, както издадените административни актове

така и отказите да се издадат такива, независимо дали отказът е изричен, или мълчалив. Това става чрез жалби на заинтересованите лица, или чрез протест на прокурора.

2. Индивидуално – по административен ред. Могат да се обжалват с жалба и да се отказват с протест от прокурора.

Обжалването по административен ред става пред непосредствени по-горе стоящи административни органи. Жалбата или протестът се подават чрез органът, който е издал или отрекъл издаването на акта. Той може сам да си промени собственото решение и ако не го промени е длъжен да изпрати преписката на по-горе стоящ орган. По-горе стоящият административен орган се произнася с мотивирано решение, като може да се отмени изцяло или от части административния акт, може да отхвърли молбата или протеста.

Изпълнението на административния акт може да започне по инициатива на административния орган, който издава акта, може да започне по искане на заинтересуваните граждани и органи. Начинът и срокът за изпълнение се определят от закона, или от органа който е издал административния акт. При изпълнението (доброволно, принудително) навсякъде се дава възможност за доброволно изпълнение. Когато изпълнението е възможно да стане с различни налични средства се използват тези които са най-благоприятни за заинтересованото лице.